

Náměstek hejtmana LK Martin Sepp: Smlouvy s novými autobusovými dopravci by měly být uzavřeny nejlépe 12 měsíců před zahájením plnění

23. 05. 2012 10:33

V minulých dnech se v médiích objevila kritika Starostů pro Liberecký kraj týkající se načasování procesu výběru dopravců pro uzavření smluv o veřejných službách v přepravě cestujících ve veřejné linkové dopravě k zabezpečení stanoveného rozsahu dopravní obslužnosti Libereckého kraje. Nelíbí se jim, že Liberecký kraj vyhlašuje tendr před koncem mandátu stávající politické reprezentace.

Při sestavování harmonogramu výběru dopravců vycházel Liberecký kraj z těchto základních předpokladů:

- Stávající smlouvy s dopravci v PAD jsou uzavřeny do konce roku 2014;
- Výběr dopravců bude probíhat v režimu otevřené, transparentní a nediskriminační soutěže, a proto je potřeba zajistit dostatečný čas pro vybrané uchazeče pro přípravu na plnění zakázky (soutěž bude otevřená pro všechny dopravce, tedy i zahraniční, popř. ze vzdálených regionů, a tito by neměli být diskriminováni a bezdůvodně znevýhodňováni proti dopravcům působícím již nyní v regionu Libereckého kraje);
- I s ohledem na výše uvedené by smlouvy s novými dopravci měly být uzavřeny přinejmenším 12 měsíců před zahájením plnění, a to z důvodu, aby se vybraní dopravci byli schopni řádně připravit na poskytování služeb (toto není legislativní požadavek, ale reálná praxe) :

§ zakoupení nových vozidel dle požadavků zadavatele (je potřeba brát v úvahu dodací lhůty výrobců busů)

- § pořízení a instalace vozidlových odbavovacích a informačních systémů
- § testovací provoz odbavení a zúčtování
- § zajištění personálního obsazení v oblasti (potřebný počet zaměstnanců/řidičů bude značný)
- § zajištění základní infrastruktury pro poskytování služeb – provozovny, infokanceláře, zastávky a označníky (časová náročnost může být značná především u nově příchozích dopravců)
- § tvorba jízdních řádů na další období

– Z finančního objemu i časového rozsahu veřejné zakázky lze usuzovat, že zakázka bude atraktivní, a lze tedy předpokládat vysoký počet uchazečů. Vysoký počet uchazečů nutně povede ke zvýšení administrativní a časové náročnosti samotného procesu výběru dopravců (proces posuzování kvalifikace, posuzování nabídek a hodnocení nabídek; vyšší riziko napadání z důvodu vyššího počtu uchazečů a tedy i neúspěšných uchazečů). Lze očekávat, že proces od podání nabídek přes rozhodnutí o výběru až po samotné zasmluvnění bude trvat několik měsíců. Toto dokládají mimo jiné i následující skutečnosti:

- § Doposud žádný kraj ČR nezvolil variantu vypsání soutěží pro části tvořící celé území kraje (přestože je to z hlediska následné organizace veřejné dopravy nejjednodušší), proto zde nejsou žádné zkušenosti a LK si prošlapává cestu (na druhou stranu ve VZ na železniční dopravce byl též prvním krajem v ČR);
- § Doposud žádný kraj ČR nevypisoval soutěž na dopravce dle novelizovaného znění zákona o veřejných zakázkách (novela účinná od 1.4.2012);
- § Dosavadní zkušenosti z jiných krajů svědčí, že proces výběru je náročný a časově zdoluhavý (všechny tyto kraje soutěžili spíše menší oblasti) – Jihomoravský kraj – část oblastí zasmluvněna až po cca 7 měsících od podání nabídek (těsně před okamžikem, kdy mělo být plněno), další část byla dokonce zrušena, Ústecký kraj – 4 měsíce (soutěžila se pouze jedna malá oblast s 8 autobusy), Středočeský kraj dokonce VZ zrušil a organizuje ji nyní narychlo znovu, Plzeňský kraj – také soutěž zrušil a bude muset soutěžit znovu.

– Negativní důsledky spojené s tím, že by se případně nepodařilo vysoutěžit včas nové dopravce jsou zcela zásadní a v takovém případě by hrozilo i následující:

- § Nebezpečí rozpadu veřejné dopravy (stávající dopravci by již neměli smluvně zajištěn personál či vhodná vozidla – neměli by jistotu, že budou jezdit) – viz Ústecký kraj před několika lety (kauza DPÚK);
- § Přímé zadání dočasné zakázky pro překrytí období do uzavření by bylo až násobně dražší (u přímého zadání narychlo a v předmětném rozsahu lze důvodně očekávat navýšení o 5 až 10 Kč na km, tj. o 20 – 30%)

§ Kvalita služeb veřejné dopravy by významně poklesla;

Pokud jde striktně načasování vypsání tendru, neexistuje žádný předpis, který říká, kdy (s jakým předstihem) má být zakázka vypsána. Z výše uvedeného je však zřejmé, že proces výběru dopravců bude časově, administrativně, technicky i jinak velmi náročný, a proto je třeba proces výběru dopravců dobře časovat (vhodné časování může přispět i k dosažení lepší ceny – uchazeči budou vědět, že budou mít dost času na kvalitní přípravu a proto mohou příznivěji zohlednit v nabídce případná rizika). Zajištění dopravní obslužnosti je jednou ze základních povinností kraje a včasné vypsání soutěží na dopravce lze označit za vhodný a řádný postup (negativní důsledky jsou natolik vážné, že není možno je riskovat).

Veřejná doprava, ač je mediálně velmi vděčná, není vhodným politickým kolbištěm (viz negativní důsledky ve Středočeském kraji) a řídí se především poptávkou občanů, možnostmi rozpočtu krajů a pravidly stanovenými dopravními experty. I z uvedeného důvodu nepodřizuje Liberecký kraj soutěže volebním cyklům. Je zcela jednoznačné, že s procesem přípravy není vhodné čekat až na nové vedení Libereckého kraje a nové zastupitelstvo – v tom případě by vážně hrozily některé negativní důsledky. Hlavním důvodem nevhodnosti či nemožnosti čekat je značná časová náročnost přípravy na samotné vypsání soutěží. Příprava soutěží byla formálně započata už v květnu 2011, kdy Rada schvalovala uveřejnění záměru v Úředním věstníku EU. Samotný záměr byl v souladu s Nařízením EU 1370/2007 uveřejněn ve Věstníku EU v červnu 2011. Je zřejmé, že pokud by kraj čekal s přípravou soutěží až na novou politickou reprezentaci, pak by byla ohrožena možnost včasné realizace výběru a bezproblémové zahájení plnění.

Harmonogram, který byl sestaven pro schvalovací proces orgánů Libereckého kraje, předpokládá, že v případě kladného přijetí „Odůvodnění VZ“ Zastupitelstvem (požadavek dle zákona o veřejných zakázkách) bude následně provedeno předběžné oznámení na profilu zadavatele požadavek dle zákona o veřejných zakázkách) a po dalších 30 dnech a po schválení zadávacích podmínek Radou kraje bude zahájeno zadávací řízení na výběr dopravců. Poté běží zákonná lhůta vymezená pro podání nabídek. Lhůta pro odevzdání nabídek končí v druhé polovině září a následně proběhne otevírání obálek, posouzení kvalifikace, posouzení nabídek a hodnocení nabídek. Teprve poté bude moci dojít k výběru nejvhodnějších uchazečů pro jednotlivé oblasti. Vše bude prováděno „trojmo“, tedy pro každou z oblastí. Následně po výběru nejvhodnějších uchazečů, popř. po vyřazení uchazečů, kteří neprokázali kvalifikaci či nepředložili řádnou nabídku, může nastat proces přezkumu rozhodnutí zadavatele (tedy napadání neúspěšnými uchazeči). Tento proces by spočíval v podávání námitek a v podávání návrhů na přezkum ze strany Úřadu na ochranu hospodářské soutěže (přezkumy jsou běžnou součástí/praxí v zadávacích řízeních). Uvedený přezkum by i s ohledem na složitost dopravní problematiky trval přinejmenším několik měsíců (nelze vyloučit trvání přezkumu déle než rok). I v optimálním případě by k zasmluvnění nových dopravců došlo nejdříve v první polovině roku 2013. Zatím není znám přesný termín podzimních voleb do krajských zastupitelstev, ale i tak je z výše uvedeného zřejmé, že na výběru dopravců se bude podílet jak stávající politická reprezentace, tak i nová politická reprezentace (lze důvodně očekávat, že až nová reprezentace provede rozhodnutí o výběru a podepíše smlouvy). Je patrné, že organizace soutěže je rozložena do dvou volebních období. Samotné plnění vysoutěžených smluv bude rozloženo do 3 volebních období (tyto jsou uzavírány na 10 let).

Martin Sepp, náměstek hejtmana Libereckého kraje pro dopravu (ČSSD)